

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 11P/367/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4613211844
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Valkovič
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2014:4613211844.1

Rozhodnutie

Okresný súd Topoľčany samosudcom JUDr. Vlastimilom Valkovičom vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti O.: P., A.. XX.XX.XXXX Y. U., A.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpení Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: O. O., A.. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/X, S. a P. O., A.. XX.XX.XXXX, bytom Š. XX, o zníženie výživného, takto

rozhodol:

Otec P. O., A.. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý prispievať zníženým výživným na maloletého P. O., A.. XX.XX.XXXX sumou 30% zo sumy životného minima a na maloletého U. O., A.. XX.XX.XXXX sumou 30% zo sumy životného minima s účinnosťou od 06.12.2013 vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Týmto dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 11P/65/2013 zo dňa 11.04.2013 v časti výšky vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Dňa 06.12.2013 bola tunajšiemu súdu doručená žiadosť otca o zníženie výživného na maloleté deti Ď., ktorú odôvodnil tým, že od rozhodnutia súdu o výživnom sa podstatne zmenili schopnosti a možnosti otca - v čase schválenia rodičovskej dohody o výživnom na maloleté deti otec predpokladal, že bude schopný uvedenou sumou prispievať na výživné. Otec maloletých ďalej uviedol, že po vynesení rozsudku Okresného súdu S. č.k. 6P/21/2012-129 dňa 15.05.2013 vo veci zákazu styku s jeho synmi vycestoval za pracovnými možnosťami do A., kde sa u neho začali prejavovať zdravotné ťažkosti, ktoré spôsobili, že si otec maloletých detí prácu nenašiel a vyvrcholili jeho naplánovaným návratom domov na Slovensko. Otcovi bolo diagnostikované onkologické ochorenie, niekoľkokrát bol hospitalizovaný, liečba je dlhodobá s neistou prognózou. Otec uviedol, že jediný jeho príjem predstavujú nemocenské dávky vo výške 7,205 eur na deň, čo je približne 216 eur mesačne, pričom táto suma nepostačuje ani na náklady, ktoré má otec maloletých v súvislosti s jeho ochorením a liečbou. Otec žiadal, aby súd znížil vyživovaciu povinnosť na maloletého P. na sumu 30% zo sumy životného minima a na maloletého U. na sumu vo výške 30% zo sumy životného minima.

Matka maloletých detí vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 10.01.2014 uviedla, že so zníženým výživným na maloletých synov nesúhlasí, pričom dodala, že bola informovaná o zdravotnom stave otca maloletých detí, no ona má taktiež zdravotné problémy, čím však nechce jeho ochorenie zľahčovať. Matka uviedla, že je v súčasnosti nezamestnaná, evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, pričom nezamestnaná zostala od 01.07.2012 a od toho času nemá žiadny príjem napriek snahe nájsť si prácu. Matka ďalej dodala, že nemá nárok na žiadnu dávku, preto je odkázaná na pomoc svojich rodičov, ktorí jej a maloletým deťom zabezpečujú strechu nad hlavou, pričom rodičia matky maloletých poberajú starobný dôchodok - matka vo výške 268 eur a otec vo výške 204 eur. Matka

uviedla, že výdaje na synov neustále rastú, je potrebné im kupovať oblečenie, pomôcky do školy atď. Z uvedených dôvodov matka so znížením výživného nesúhlasí.

Kolízny opatrovník v záverečnom stanovisku uviedol, že žiada návrh na zníženie vyživovacej povinnosti v celom rozsahu zamietnuť, nakoľko zníženie vyživovacej povinnosti nie je na prospech a v záujme maloletých detí.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, správami daňového úradu, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny S.y a Sociálnej poisťovne, dokladmi predloženými zamestnávateľom otca, lekáorskými správami, pokladničnými blokmi a faktúrami preukazujúcimi majetkové pomery matky a otca maloletých, pripojením spisu Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 11P/65/2013 a 6P/21/2012, a zistil tento skutkový stav:

Maloleté deti O. sú narodené z manželstva O. O. Y. P. O., ktoré bolo rozsudkom č. k. 5C/138/2007-23 zo dňa 12.09.2007 rozvedené, pričom maloleté deti O. boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na maloletého P. sumou 2000,- Sk mesačne a na maloletého U. sumou 1500,- Sk mesačne.

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 11P/65/2013-36 zo dňa 11.04.2013 súd schválil rodičovskú dohodu tak, že otec maloletých je povinný prispievať na maloletého P. v sume 100,- eur mesačne a na maloletého U. v sume 90,- eur mesačne s účinnosťou od 01.04.2013 vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Toho času má maloletý P. 13 rokov a maloletý Jakub 9 rokov, pričom náklady na deti stúpajú priamo úmerne s ich vekom. Matka na pojednávaní konanom dňa 28.01.2014 uviedla, že náklady na jedného člena domácnosti predstavujú 108 eur, kde sú zahrnuté výdavky na stravu, hygienu vrátane energií, pričom matka predložila súdu doklady preukazujúce oprávnenosť jej tvrdení - doklady o poberaní starobného dôchodku jej rodičov: otec vo výške 204 eur a matka vo výške 268 eur, ďalej faktúry za vodné a stočné s úhradami vo výške 218,04 eur a 199,67 eur polročne, rozhodnutie za miestny poplatok za komunálne odpady vo výške 144 eur a ďalšie faktúry a pokladničné bloky súvisiace s bežnými výdavkami.

Z podanej správy na č.l. 22 vyplýva, že matka maloletých je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie od 01.07.2012 naďalej, dávku v hmotnej núdzi nepoberá ani nepoberala, pričom poberá prídavok na deti v sume 46,20 eur mesačne. Matka taktiež poberá náhradné výživné od 01.08.2008 naďalej; výška náhradného výživného za rok 2013 bola 116,18 eur (mesiac január, február, marec) a 190,00 eur za ostatné mesiace v roku 2013. Okrem maloletých detí O. jej nepribudla žiadna ďalšia vyživovacia povinnosť.

Otec maloletých detí na pojednávaní konanom dňa 28.01.2014 uviedol, že zmena pomerov od posledného určenia výživného nastala v tom, že sa u neho začali prejavovať zdravotné komplikácie a bolo mu diagnostikované onkologické ochorenie v štvrtom štádiu následkom čoho absolvoval sériu ožarovaní očí, hlavy a 5 cyklov chemoterapie, pričom všetky tieto liečenia a chemoterapie sa vykonávajú v W.; v dôsledku ožarovania a následnej transfúzie bol otec niekoľkokrát hospitalizovaný - liečba je dlhodobá a naďalej s neistou prognózou. V súvislosti so svojim ochorením predložil otec súdu lekárske správy a výpis z účtu poistenca Všeobecnej zdravotnej poisťovne - zoznam poskytnutých zdravotných výkonov a služieb. Jediným príjmom otca maloletých detí sú v súčasnosti nemocenské dávky, ktoré mu boli priznané vo výške 7,205 eur na deň, t.j. cca. 216 eur mesačne. Otec toho času býva u svojich rodičov, pričom jeho otec spolu s matkou majú mesačný príjem vo výške 765 eur, ako uviedol a zároveň predložil súdu zoznam výdavkov súvisiacich s nákladmi na domácnosť - plyn mesačne vo výške 147,50 eur, električka mesačne vo výške 64 eur, koncesionárske poplatky vo výške 5 eur mesačne, pohonné hmoty do práce pre otca vo výške 100 eur mesačne, keďže otec otca maloletých stále pracuje a do práce dochádza. Otec maloletých má mesačné výdavky súvisiace s ochorením vo výške cca. 83 eur a náklady na liečbu súvisiace s dopravou vo výške 40 eur mesačne, ďalej výdavky na racionálnu stravu vo výške 40 eur. Otec ďalej dodal, že je voči nemu vedené exekučné konanie z dôvodu neplatenia a dlhu voči zdravotnej poisťovni.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako ja na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Rovnako prihliadne aj na neprimerané riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje, možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu 3 rokov spätne, odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť , ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena , alebo zrušenie výživného možné , len na návrh.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ak dôjde k zrušeniu, alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 163 ods. 2 O.s.p. rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní , obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu , ak sa zmenia pomery.

Vyššie citované zákonné ustanovenie vyjadruje zásadu, že k zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov zistených porovnaním okolností dôležitých pre určenie výživného, tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie výrazná zmena tých okolností - na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Takouto zmenou pomerov môže byť nárast potrieb detí, najmä v súvislosti s ich pribúdajúcim vekom, fyzickým vyspíevaním, formami prípravy na budúce povolanie, ale

i zmena v možnostiach povinného plniť si vyživovaciu povinnosť v doterajšom rozsahu. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd posúdiť komplexne všetky zmeny v pomeroch účastníkov, ku ktorým došlo od predchádzajúcej úpravy, a musí taktiež prihliadnuť na vývoj životných nákladov za celé obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu zakotvenú v ustanovení § 78 ods. 3 ZR. Rovnako tak nemôže opomenúť existenciu ustanovenia § 62 ods. 2 ZR

zakotvujúcu právo dieťaťa podieľať sa na dosiahnutej životnej úrovni svojich rodičov, či už v pozitívnom alebo negatívnom zmysle, ako i všeobecné hľadisko upravené v ustanovení § 75 ods. 1 ZR, podľa ktorého pri rozhodovaní o výživnom sa prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené pomery dieťaťa sú závislé predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými iba bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby, tvorba úspor a pod.)

Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť (či už schválením novej dohody alebo autoritatívnym rozhodnutím), je zmena pomerov. Zákon o rodine ani nevyžaduje tak ako O.s.p. aby išlo o podstatnú zmenu. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Nestačí len úvaha súdu o tom, že doterajšie výživné je neprimerané. Pokiaľ by súd nemal za preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, šlo by vlastne o neprípustné preskúmavanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne- okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne vývojom životných nákladov podľa ustanovenia §-u 78 ods. 3 Zákona o rodine.

V tomto prípade mal súd za preukázané, že na strane povinného - navrhovateľa došlo k zmenám pomerov v tom, že došlo u neho k dlhodobej práceneschopnosti a k zhoršeniu zdravotného stavu, ktorý je liečený a to aktívne s tým, že je liečený chemoterapiou a jeho prognóza zostáva neistá. Ku dňu 4.12.2013 absolvoval celkom 3 kúry chemoterapie. To, že aktuálne je navrhovateľovi vyplácané v dávkach nemocenské z titulu nemocenského poistenia potvrdzuje aj písomný doklad na č.l. 66. Skutočnosť, že v čase podania návrhu ako aj v období pred ním absolvoval liečbu a vyšetrenia súvisiace s jeho onkologickým ochorením vrátane poberania liečby preukazujú podrobne písomné doklady na č.l. 67 až 107, pričom najmä písomné doklady na č.l. 68 až 101 preukazujú, že navrhovateľ sa podrobil intenzívnym lekárske úkonom od času 1.7.2013 až do 7.11.2013, jednalo sa o početné vyšetrenia a intenzívnu liečbu v rámci chemoterapie. Na základe týchto skutočností bolo aj rozhodnutím Sociálnej poisťovne pobočka Q. S. - vydané rozhodnutie o tom, že navrhovateľ má nárok na nemocenské za obdobie od októbra 2013 vo výške 7,2 eura na deň. V tomto období mal otec aj zvýšené náklady v súvislosti s liečbou a zakupovaním lekárske pomôcok čo preukázal predložením písomných dokladov, pokladničných blokov na č.l. 33. Z potvrdenia na č.l. 34 tak isto jednoznačne vyplýva, že P. O. je síce naďalej zamestnancom zamestnávateľa B. X. X.H..E.. od 10.2013 avšak jeho priemerný čistý príjem v mesiaci podanej žiadosti bol 21,35eur resp. za mesiac október dosiahol príjem 64,05eura. S poukazom na hore uvedené, je zrejmé, že pokiaľ súd rozhodoval o výživnom naposledy zdravotný stav navrhovateľa bol taký, že bol schopný prispievať na výživu maloletých detí sumou 100 a 90euro mesačne a z tohto dôvodu aj súd schválil dohodu účastníkov zo dňa 11.4.2013 pričom po tomto období došlo k zhoršeniu zdravotného stavu navrhovateľa, ktorý je naďalej aktuálne liečený odkázaný iba na poberanie nemocenských dávok, pričom má zvýšené náklady aj so samotnou liečbou najmä z titulu dopravy a prepravy do špecializovaných liečebných stredísk najmä Bratislavy. Z tohto dôvodu nie je schopný plniť si vyživovaciu povinnosť tak, ako mu bola určená a preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku. Čo sa týka doby účinnosti navrhovateľ sa domáhal zníženia vyživovacej povinnosti s účinnosťou od 6.12.2013, pričom súd znížil vyživovaciu povinnosť s účinnosťou od tohto dátumu a času t.j. od 6.12.2013, nakoľko v konaní bolo jednoznačne preukázané, že už v tomto období bola zmenená pracovná schopnosť navrhovateľa a jeho zdravotný stav, podrobil sa aktívne liečbe, boli mu priznané nemocenské dávky a už teda v tomto období si nemohol plniť vyživovaciu povinnosť v plnej výške.

O trovách konania súd rozhodol podľa §-u 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a to tak, že žiadnemu z účastníkov právo na ich náhradu nepriznal, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na podpísanom súde v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 - 3 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.